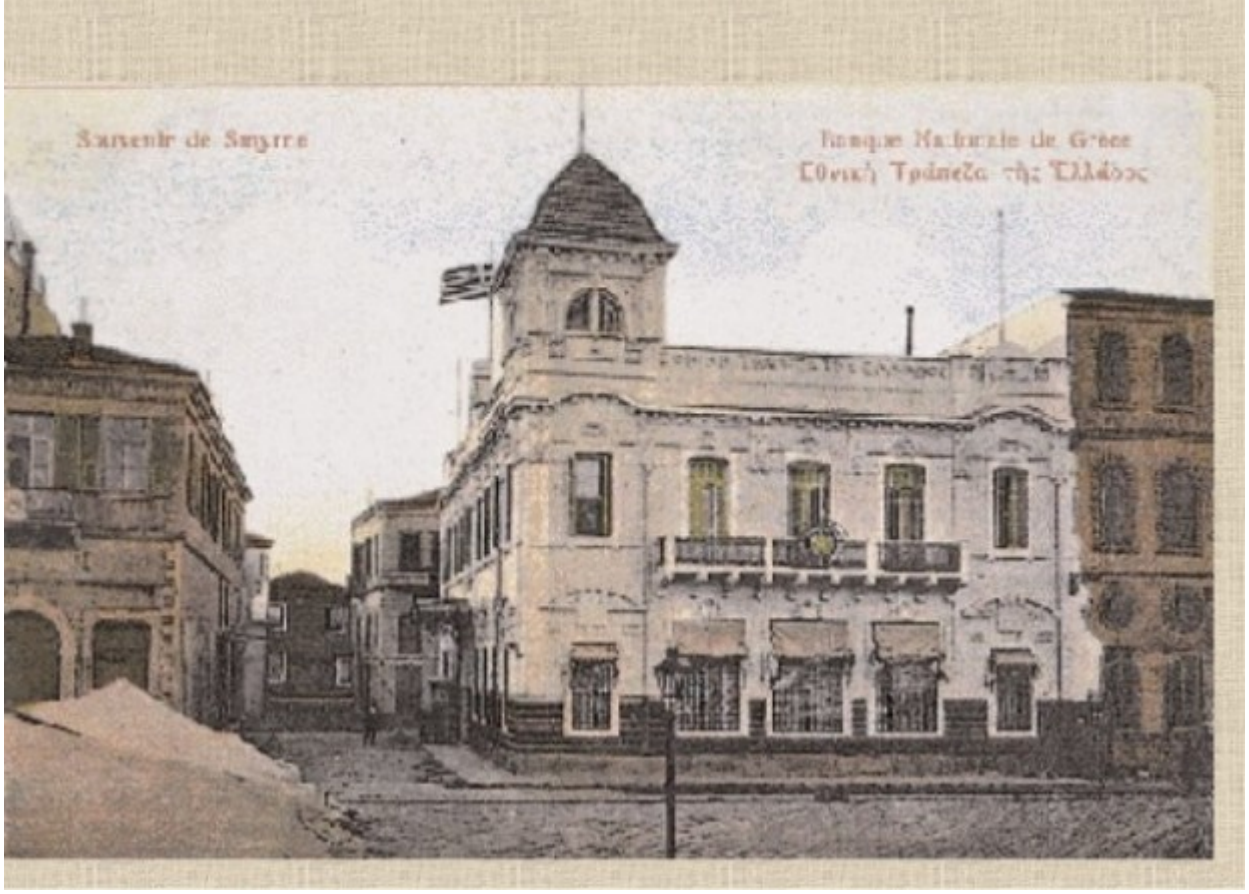
13 Σεπτεμβρίου 2015

Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας και του Πόντου

/ Γενικά Θέματα

1. Ο ελληνισμός της Μ. Ασίας και του Πόντου

ΣΜΥΡΝΗ: *εμπορική πόλη για όλη την Ανατολή*

- *δραστηριοποιούνται πολλές ελληνικές* ***επιχειρήσεις*** *(****εμπορικοί οίκοι****,* ***ναυτιλιακές εταιρείες****,* ***τράπεζες****).*
- *Λειτουργούν ελληνικά* ***σχολεία*** *(Ευαγγελική Σχολή, Κεντρικό Παρθεναγωγείο, Ομήρειο)*
- *και πολιτιστικοί* ***σύλλογοι.***
- *Υπάρχουν επίσης* ***τυπογραφεία****, όπου εκδίδονται ελληνικά βιβλία και εφημερίδες.*

Ελληνικά εκπαιδευτήρια Σμύρνης

- Κυδωνίες (Αϊβαλί)
- Αϊδίνι
- Προύσα

Σ' αυτές τις πόλεις οι Έλληνες διέθεταν σημαντική παρουσία χωρίς να διαθέτουν πληθυσμιακή υπεροχή

Εὔξεινος Πόντος
Θρᾴκη
Τραπεζοῦς
ΠΟΝΤΟΣ
ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ
Ἀρμενία
Αἰγαῖον Πέλαγος
Σμύρνη
Ἀττάλεια
Μεσόγειος Θάλασσ.
Συρία

Οι Έλληνες του Πόντου

Salut de Crébicondc

- *Κατά τη διάρκεια αυτών των μαρτυρικών πορειών θανάτου, αναρίθμητοι Πόντιοι έχασαν τη ζωή τους*

Το « Φροντιστήριον» της Τραπεζούντας

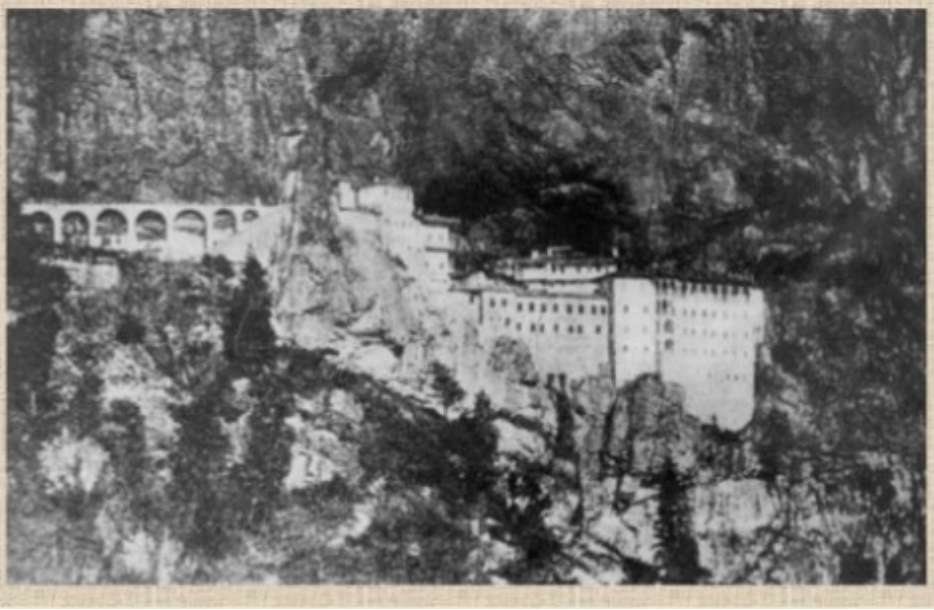
Ιδρύθηκε στα τέλη του 17ου αιώνα και υπήρξε το κέντρο της ελληνικής παιδείας στην περιοχή

«Φροντιστήριον» της Τραπεζούντας (τέλη 17ου αι.):

Η Μονή Σουμελά, το πιο ονομαστό θρησκευτικό καθίδρυμα του Πόντου.
Βρίσκεται 40 χλμ. ΝΔ της Τραπεζούντας, στο όρος Μελά

ΣΑΜΨΟΥΝΤΑ

EGLISE ORTHODOXE DE SAINTE-TRINITÉ
COLLÈGE GREC
Souvenir de Samsoun.

ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑ

Souvenir de Gumche-Kané
گوشخانه
Vue panoramique de Gumche-Kané

Οι διωγμοί του μικρασιατικού ελληνισμού

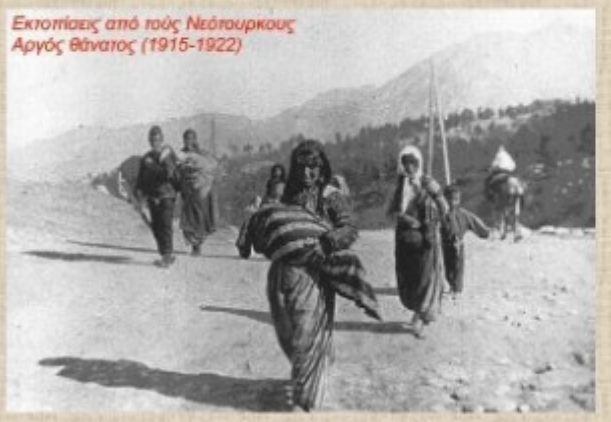
Αίτια των διώξεων

- Η ενίσχυση του τουρκικού εθνικισμού (επικράτηση των Νεότουρκων)
- Ανταγωνισμός ισχυρών γερμανικών οικονομικών συμφερόντων με Έλληνες και Αρμένιους

Συστηματικοί διωγμοί ελληνορθόδοξων πληθυσμών από το 1913:

- Εκτοπισμός 150.000 Ελλήνων στην ενδοχώρα της Μικρασίας
- Οι κάτοικοι των χωριών στα Ποντιακά όρη (στη πλειοψηφεία τους γυναικόπαιδα) υποχρεώνονται να ξεκινήσουν μια πορεία θανάτου προς την εξορία τους στην έρημο της Συρίας.
- Εξαναγκάζονται να προχωρούν με κατεύθυνση το νότο για επτά ή οκτώ μήνες, στις παγερές ορεινές περιοχές και στις άνυδρες πεδιάδες της νότιας Τουρκίας, χωρίς να ενδιαφέρεται κανείς για το φαγητό, το νερό ή το κατάλυμά τους

- *Κατά τη διάρκεια αυτών των μαρτυρικών πορειών θανάτου, αναρίθμητοι Πόντιοι έχασαν τη ζωή τους*

Εκτοπίσεις από τούς Νεότουρκους
Αργός θάνατος (1915-1922)

- Μέρος του σχεδίου της συστηματικής εξόντωσης του Ελληνικού στοιχείου, εκτός από τις πορείες θανάτου αποτέλεσαν τα **τάγματα εργασίας**
- Στις 21 Ιουλίου του 1914 , οι Νεότουρκοι κήρυξαν γενική επιστράτευση όλων των εθνοτήτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και από 19 έως 45 χρονών κλήθηκαν όλοι στα όπλα. Όσοι δεν παρουσιάζονταν μέσα σε έντεκα μέρες κρίνονται λιποτάκτες και καταδικάζονταν σε θάνατο.

Έλληνες μεταφέρονται στα τάγματα εργασίας

*Με αυτό το πρόσχημα αφόπλισαν τους Έλληνες στρατιώτες και τους κατέτασσαν σε βοηθητικές υπηρεσίες κυρίως στα τάγματα εργασίας (**αμελέ ταμπουρού**) να σπάνε πέτρες και να ανοίγουν δρόμους με σκοπό την φυσική τους εξόντωση*

Ελληνοποντιοι στα αμελε ταπουρου

Τα ιστορικά στοιχεία φανερώνουν, ότι ***οι εμπνευστές αυτής της στρατηγικής ήταν οι Γερμανοί*** *και ότι αυτό αποτέλεσε το πρότυπο, για τα μετέπειτα στρατόπεδα συγκέντρωσης των Ναζί .*

Ο απώτερος στόχος των εργατικών ταγμάτων ήταν ο εξευτελισμός και η εξόντωση του ανδρικού πληθυσμού *για να μην υπάρχουν δυνάμεις αντίστασης κατά τη φάση του σχεδίου γενοκτονίας . Το πρόγραμμα αυτό προέβλεπε τη ληστεία και μετά τη θανατική καταδίκη των γυναικόπαιδων και των ηλικιωμένων, με τη μέθοδο των μαζικών εκτοπίσεων στα βάθη της Ανατολίας.*

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Οι Έλληνες του Πόντου πριν το Γενικό Πόλεμο του 1914 ανέρχονταν
σε 700.000 κατοίκους. Αριθμός που αναγνωρίσθηκε επίσημα από την κυβέρνηση του Κιαμήλ πασσά.
Η στατιστική της Μαύρης Βίβλου, η οποία εκδόθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο του Πόντου στα 1922 αναφέρει:

«Οι σφαγέντες και οπωσδήποτε εξολοθρευθέντες Έλληνες του Πόντου από το 1914 μέχρι το 1922 ανέρχονται εις τους εξής αριθμούς:

•Περιφέρεια Αμασείας	134.078
•Περιφέρεια Ροδοπόλεως	17.479
•Περιφέρεια Χαλδείας - Κερασούντας	64.582
•Περιφέρεια Νεοκαισαρείας	27.216
•Περιφέρεια Τραπεζούντας	38.435
•Περιφέρεια Κολωνίας	21.448
Σύνολο	303.238

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΜΑΥΡΗ ΒΙΒΛΟΣ

ΔΙΩΓΜΩΝ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ

ΤΟΥ

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ; ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

(1914-1918)

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1919

Μέχρι την Άνοιξη του 1924 το τραγικό μαρτυρολόγιο των Ποντίων περιέλαβε ακόμα 50.000 νεομάρτυρες στην πλειοψηφία τους γυναικόπαιδα.
«Η εις ανθρώπινον υλικόν απώλεια των Ποντίων δύναται να υπολογισθεί από του Γενικού πολέμου μέχρι Μαρτίου 1924 εις τριακοσίους πεντήκοντα τρεις χιλιάδες φονευθέντας απαγχονισθέντας και αποθανόντας εκ πείνης, ασθενειών και κακουχιών.»

Το Φεβρουάριο του 1994 η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα
την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως Ημέρας Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο μικρασιατικό Πόντο την περίοδο 1916-1923.

Τι εννοούμε με τον όρο γενοκτονία;

- Η γενοκτονία ως όρος διαμορφώθηκε κυρίως στη δίκη της Νυρεμβέργης το 1945, όπου δικάστηκε η ηγεσία των ναζιστών εγκληματιών του πολέμου. Συγκεκριμένα ο όρος σημαίνει τη μεθοδική εξολόθρευση, ολική ή μερική, μιας εθνικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας.

- *Πρόκειται για ένα πρωτογενές έγκλημα, το οποίο δεν έχει συνάρτηση με πολεμικές συγκρούσεις. Η γενοκτονία δεν έχει στόχο την εξόντωση μιας ομάδας για κάτι που έκανε, αλλά για κάτι που είναι. Στην περίπτωση των Ελλήνων του Πόντου επειδή ήταν Έλληνες και χριστιανοί*

- *Η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου αναφέρεται σε σφαγές και εκτοπισμούς εναντίον Ελληνικών πληθυσμών στην περιοχή του Πόντου που πραγματοποιήθηκαν από το κίνημα των Νεότουρκων κατά την περίοδο 1914-1923.*

Η ΕΞΟΡΙΑ

Στα μακρινά ταξίδια μου
Ζωές πολλές είδα να ξετυλίγονται στο δρόμο,
Λες και η κάθε ζωή ήταν μαντίλα κεντημένη.
Ξανά και ξανά
είδα τον πρώτο κόμπο καθεμιάς,
Το σχέδιο απ' όπου ξεκινά
Να λύνεται, να πέφτει,
Κι ο υφαντής στη σκόνη να χάνεται.

Της δικιάς μου ζωής το νήμα είδα

Να ξετυλίγεται κόμπο κόμπο

Μέχρι που όλα τα πολύτιμα του κόσμου μου κομμάτια

Πεσμένα στο δρόμο πίσω μου έβλεπα,

Σαν άχρηστα και παρατημένα.

Μα ο μεγάλος κόμπος, ο κόμπος του θεού μου,

Δεμένος παρέμενε για να ξαναϋφάνω.

Μυστήριο ήταν τα σχέδια του θεού για μένα.

THEA HALO «Ούτε το όνομά μου»
Εκδόσεις Γκοβόστη

- *Οι μεταρρυθμίσεις του Χάτι Χουμαγιούν (1856) έδωσαν το έναυσμα για τη μεγάλη οικονομική ανάπτυξη των Ελλήνων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας*
- *Οι θετικές οικονομικές προοπτικές στη Μ. Ασία έκαναν πολλούς Έλληνες από την Ελλάδα και άλλες περιοχές , να μεταναστεύσουν στην ιστορική για τον ελληνισμό αυτή περιοχή*

1. Ο ελληνισμός της Μ. Ασίας και του Πόντου
2. • Οι μεταρρυθμίσεις του Χάτι Χουμαγιούν (1856) έδωσαν το έναυσμα για τη μεγάλη οικονομική ανάπτυξη των Ελλήνων της Οθωμανικής αυτοκρατορίας • Οι θετικές οικονομικές προοπτικές στη Μ. Ασία έκαναν πολλούς Έλληνες από την Ελλάδα και άλλες περιοχές , να μεταναστεύσουν στην ιστορική για τον ελληνισμό αυτή περιοχή
3. Οι μικρασιατικές ελληνικές κοινότητες • Σε σχέση με με τους μουσουλμανικούς πληθυσμούς αποτελούσαν μειοψηφία • Ήταν όμως εύπορες και καλά οργανωμένες • Εκπροσωπούνταν στις οθωμανικές αρχές από προκρίτους και αρχιερείς
4. Κυριότερες πόλεις
5. •Σμύρνη
6. ΣΜΥΡΝΗ: εμπορική πύλη για όλη την Ανατολή δραστηριοποιούνται πολλές ελληνικές επιχειρήσεις (εμπορικοί οίκοι, ναυτιλιακές εταιρείες, τράπεζες). Λειτουργούν ελληνικά σχολεία (Ευαγγελική Σχολή, Κεντρικό Παρθεναγωγείο, Ομήρειο) και πολιτιστικοί σύλλογοι. Υπάρχουν επίσης τυπογραφεία, όπου εκδίδονται ελληνικά βιβλία και εφημερίδες.
7. Ελληνικά εκπαιδευτήρια Σμύρνης
8. •Κυδωνίες (Αϊβαλί) •Αϊδίνι •Προύσα Σ΄ αυτές τις πόλεις οι Έλληνες διέθεταν σημαντική παρουσία χωρίς να διαθέτουν πληθυσμιακή υπεροχή

9. Οι Έλληνες του Πόντου
10. • Ζούσαν οργανωμένοι σε ακμάζουσες ελληνορθόδοξες κοινότητες • Ασχολούνταν κυρίως με την αγροτική οικονομία και το εμπόριο • Μεγάλα εμπορικά κέντρα: Τραπεζούντα, Κερασούντα ,Σαμψούντα
11. Το « Φροντιστήριον» της Τραπεζούντας Ιδρύθηκε στα τέλη του 17ου αιώνα και υπήρξε το κέντρο της ελληνικής παιδείας στην περιοχή
12. «Φροντιστήριον» της Τραπεζούντας (τέλη 17ου αι.):
13. Η Μονή Σουμελά, το πιο ονομαστό θρησκευτικό καθίδρυμα του Πόντου. Βρίσκεται 40 χλμ. ΝΔ της Τραπεζούντας , στο όρος Μελά
14. ΣΑΜΨΟΥΝΤΑ
15. ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΑ
16. Οι διωγμοί του μικρασιατικού ελληνισμού
17. Αίτια των διώξεων • Η ενίσχυση του τουρκικού εθνικισμού (επικράτηση των Νεότουρκων) • Ανταγωνισμός ισχυρών γερμανικών οικονομικών συμφερόντων με Έλληνες και Αρμένιους
18. Συστηματικοί διωγμοί ελληνορθόδοξων πληθυσμών από το 1913:• Εκτοπισμός 150.000 Ελλήνων στην ενδοχώρα της Μικρασίας • Οι κάτοικοι των χωριών στα Ποντιακά όρη (στη πλειοψηφεία τους γυναικόπαιδα) υποχρεώνονται να ξεκινήσουν μια πορεία θανάτου προς την εξορία τους στην έρημο της Συρίας. • Εξαναγκάζονται να προχωρούν με κατεύθυνση το νότο για επτά ή οκτώ μήνες, στις παγερές ορεινές περιοχές και στις άνυδρες πεδιάδες της νότιας Τουρκίας, χωρίς να ενδιαφέρεται κανείς για το φαγητό, το νερό ή το κατάλυμά τους
19. Έλληνες εκτοπίζονται στην ενδοχώρα της Μικράς Ασίας
20. • Κατά τη διάρκεια αυτών των μαρτυρικών πορειών θανάτου, αναρίθμητοι Πόντιοι έχασαν τη ζωή τους
21. Μέρος του σχεδίου της συστηματικής εξόντωσης τουΜέρος του σχεδίου της συστηματικής εξόντωσης του Ελληνικού στοιχείου, εκτός από τις πορείες θανάτουΕλληνικού στοιχείου, εκτός από τις πορείες θανάτου αποτέλεσαν ταποτέλεσαν τα τάγματα εργασίαςτάγματα εργασίας Στις 21 Ιουλίου του 1914 , οι Νεότουρκοι κήρυξαν γενικήΣτις 21 Ιουλίου του 1914 , οι Νεότουρκοι κήρυξαν γενική επιστράτευση όλων των εθνοτήτων της Οθωμανικήςεπιστράτευση όλων των εθνοτήτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και από 19 έως 45 χρονών κλήθηκαν όλοιΑυτοκρατορίας και από 19 έως 45 χρονών κλήθηκαν όλοι στα όπλα. Όσοι δεν παρουσιάζονταν μέσα σε έντεκα μέρεςστα όπλα. Όσοι δεν παρουσιάζονταν μέσα σε έντεκα μέρες κρίνονται λιποτάκτες και καταδικάζονταν σε θάνατο.κρίνονται λιποτάκτες και καταδικάζονταν σε θάνατο.
22. Με αυτό το πρόσχημα αφόπλισαν τους Έλληνες στρατιώτες και τους κατέτασσαν σε βοηθητικές υπηρεσίες κυρίως στα τάγματα εργασίας (αμελέ ταμπουρού) να σπάνε πέτρες και να ανοίγουν δρόμους με σκοπό την φυσική τους

εξόντωση
23. Τα ιστορικά στοιχεία φανερώνουν, ότι οι εμπνευστές αυτής της στρατηγικής ήταν οι Γερμανοί και ότι αυτό αποτέλεσε το πρότυπο, για τα μετέπειτα στρατόπεδα συγκέντρωσης των Ναζί .
24. Ο απώτερος στόχος των εργατικών ταγμάτων ήταν ο εξευτελισμός και η εξόντωση του ανδρικού πληθυσμού για να μην υπάρχουν δυνάμεις αντίστασης κατά τη φάση του σχεδίου γενοκτονίας . Το πρόγραμμα αυτό προέβλεπε τη ληστεία και μετά τη θανατική καταδίκη των γυναικόπαιδων και των ηλικιωμένων, με τη μέθοδο των μαζικών εκτοπίσεων στα βάθη της Ανατολίας.
25. Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ Οι Έλληνες του Πόντου πριν το Γενικό Πόλεμο του 1914 ανέρχονταν σε 700.000 κατοίκους. Αριθμός που αναγνωρίσθηκε επίσημα από την κυβέρνηση του Κιαμήλ πασσά. Η στατιστική της Μαύρης Βίβλου, η οποία εκδόθηκε από το Κεντρικό Συμβούλιο του Πόντου στα 1922 αναφέρει:
26. «Οι σφαγέντες και οπωσδήποτε εξολοθρευθέντες Ελληνες του Πόντου από το 1914 μέχρι το 1922 ανέρχονται εις τους εξής αριθμούς: •Περιφέρεια Αμασείας 134.078 •Περιφέρεια Ροδοπόλεως 17.479 •Περιφέρεια Χαλδείας – Κερασούντας 64.582 •Περιφέρεια Νεοκαισαρείας 27.216 •Περιφέρεια Τραπεζούντας 38.435 •Περιφέρεια Κολωνίας 21.448 Σύνολο 303.238
27. Μέχρι την Ανοιξη του 1924 το τραγικό μαρτυρολόγιο των Ποντίων περιέλαβε ακόμα 50.000 νεομάρτυρες στην πλειοψηφία τους γυναικόπαιδα. «Η εις ανθρώπινον υλικόν απώλεια των Ποντίων δύναται να υπολογισθεί από του Γενικού πολέμου μέχρι Μαρτίου 1924 εις τριακοσίους πεντήκοντα τρεις χιλιάδες φονευθέντας απαγχονισθέντας και αποθανόντας εκ πείνης, ασθενειών και κακουχιών.»
28. Το Φεβρουάριο του 1994 η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως Ημέρας Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο μικρασιατικό Πόντο την περίοδο 1916-1923.
29. Τι εννοούμε με τον όρο γενοκτονία; • Η γενοκτονία ως όρος διαμορφώθηκε κυρίως στη δίκη της Νυρεμβέργης το 1945, όπου δικάστηκε η ηγεσία των ναζιστών εγκληματιών του πολέμου. Συγκεκριμένα ο όρος σημαίνει τη μεθοδική εξολόθρευση, ολική ή μερική, μιας εθνικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας.
30. • Πρόκειται για ένα πρωτογενές έγκλημα, το οποίο δεν έχει συνάρτηση με πολεμικές συγκρούσεις. Η γενοκτονία δεν έχει στόχο την εξόντωση μιας ομάδας για κάτι που έκανε, αλλά για κάτι που είναι. Στην περίπτωση των Ελλήνων του Πόντου επειδή ήταν Έλληνες και χριστιανοί
31. • Η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου αναφέρεται σε σφαγές και εκτοπισμούς εναντίον Ελληνικών πληθυσμών στην περιοχή του Πόντου που πραγματοποιήθηκαν από το κίνημα των Νεότουρκων κατά την περίοδο 1914-1923.

32. Η ΕΞΟΡΙΑ Στα μακρινά ταξίδια μου Ζωές πολλές είδα να ξετυλίγονται στο δρόμο, Λες και η κάθε ζωή ήταν μαντίλα κεντημένη. Ξανά και ξανά είδα τον πρώτο κόμπο καθεμιάς, Το σχέδιο απ’ όπου ξεκινά Να λύνεται, να πέφτει, Κι ο υφαντής στη σκόνη να χάνεται.
33. Της δικιάς μου ζωής το νήμα είδαΤης δικιάς μου ζωής το νήμα είδα Να ξετυλίγεται κόμπο κόμποΝα ξετυλίγεται κόμπο κόμπο Μέχρι που όλα τα πολύτιμα του κόσμου μου κομμάτιαΜέχρι που όλα τα πολύτιμα του κόσμου μου κομμάτια Πεσμένα στο δρόμο πίσω μου έβλεπα,Πεσμένα στο δρόμο πίσω μου έβλεπα, Σαν άχρηστα και παραπεταμένα.Σαν άχρηστα και παραπεταμένα. Μα ο μεγάλος κόμπος, ο κόμπος του θεού μου,Μα ο μεγάλος κόμπος, ο κόμπος του θεού μου, Δεμένος παρέμενε για να ξαναϋφάνω.Δεμένος παρέμενε για να ξαναϋφάνω. Μυστήριο ήταν τα σχέδια του θεού για μένα.Μυστήριο ήταν τα σχέδια του θεού για μένα. ΤΗΕΑ HALO «Ούτε το όνομά μου» Εκδόσεις Γκοβόστη
34. Η Ρωμανία κι’ αν’ πέρασεν ανθεί και φέρει κι άλλο. Μουσική : Ελένη Καραΐνδρου «Η ελεγεία του ξεριζωμού»

Χρύσα Παπακωνσταντίνου, Εκπαιδευτικός ,Φιλόλογος at 66ο Γυμνάσιο Αθηνών

Πηγή: slideshare.net